

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 30 grudnia 2020 roku (data nadania w placówce pocztowej) A. K. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od strony pozwanej V. L. Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 1 836,06 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 21 maja 2019 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że ww. kwota to koszty windykacji jakie poniósł, a które wynikały z zawartej umowy ze spółką (...) S.A. (dalej także „windykator”) z dnia 02.03.2016 r. na świadczenie usług prawnych. Spółce tej przysługiwała prowizja za wyegzekwowaną należność na etapie polubownym 6,9%, a dwukrotność tej stawki tj. 13,8% w przypadku spłaty długu przez dłużnika na etapie sądowym i egzekucyjnym. Powód przekazał (...) SA – dłużnika tj. stronę pozwaną do windykacji. Strona pozwana nie zapłaciła dobrowolnie, dlatego zlecono prowadzenie sprawy przed sądem, Sąd wydał wyrok dnia 20 czerwca 2017 roku (sygn. II C 4640/16), w którym zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 9 504,60 zł wraz z odsetkami oraz 2 293 zł tytułem kosztów procesu. Sąd odwoławczy w sprawie V Ca 530/18 oddalił apelację i zasądził 900 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego. Wezwano stronę pozwaną do zapłaty, która wpłaciła w/w należność na konto (...) SA. W związku z odzyskaniem należności, (...) SA wystawił powodowi FV prowizyjną na kwotę 1.836,08 zł. Zapłata nastąpiła poprzez potrącenie z wpłaconych przez dłużnika na konto (...) SA pieniędzy. Wezwano stronę pozwaną do zapłaty należności. Jako podstawę prawną roszczenia powołano art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 27 września 2021 roku (data nadania) strona pozwana wniosła o odrzucenie pozwu, a na wypadek nie podzielenia zarzutu to o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Wniesiono o przeprowadzenie rozprawy.

W uzasadnieniu wskazano, że powód jako konsument zawarł z pozwaną umowę ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ze składką regularną (...), która uległa rozwiązaniu z uwagi na złożenie przez powoda wniosku o wypłatę świadczenia wykupu. Powód nie zgadzał się z wysokością wypłaconego świadczenia, zainicjował postępowanie sądowe o sygn. II C 4640/16, a następnie z uwagi na wniesioną apelację to sprawa była prowadzona w drugiej instancji, sygn. V Ca 530/18. Wyrok sądu odwoławczego został wydany w dniu 30 maja 2018 roku, a powód 6 czerwca 2018 roku wystąpił do pozwanego z wezwaniem do zapłaty. Pozwany w terminie wyznaczonym przez powoda dokonał realizacji zapłaty. Pozwana podała, że za prowadzenie postępowania sądowego zainicjowanego przez powoda w obu instancjach, zgodnie z treścią wyroków zapłaciła na rzecz powoda kwotę 3 193 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 2 700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Stąd, Sądy obu instancji ustaliły więc prawomocnie wysokość kosztów jakie pozwana winna ponieść na rzecz powoda w związku z dochodzeniem przez niego roszczenia wynikającego z polisy. Z uwagi na toczący się proces, jeśli powód poniósł wyższe koszty jego prowadzenia, to winien był złożyć stosowny wniosek w toku ww. postępowania, a z uwagi na złożenie takiego wniosku, to pozew powinien zostać odrzucony. Niezależnie od tego, roszczenie powoda jest w całości niezasadne. Podniesiono, iż nie ma podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie regulacji z ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, bowiem powód nie zawarł z pozwaną umowy jako przedsiębiorca tylko jako konsument ani też umowa nie była zawarta w związku z wykonywaną działalnością powoda. Wskazano również, że wierzyciel powinien nie tylko wykazać fakt poniesienia kosztów windykacyjnych ale także ich adekwatny związek przyczynowy między wydatkiem na windykację, a racjonalnością tego wydatku w świetle okoliczności faktycznych, stosownie do treści art. 361 k.c. Dowolne kształtowanie wynagrodzenia przez firmy windykacyjne i wierzyciela prowadzi do rażącego nadużywania prawa, co z kolei narusza art. 5 k.c. Ponadto decyzja powoda o powierzeniu windykacji zewnętrznemu podmiotowi i wynagrodzenie jakie powód winien z tego tytułu zapłacić powinna obciążać wyłącznie powoda, jako podmiot, który w tym zakresie działał z własnego wyboru i na własne ryzyko. Kwota dochodzona przez powoda stanowi bowiem rażące wygórowanie kosztów odzyskania należności i sprzeczność żądań powoda z zasadami współżycia społecznego, bowiem strona pozwana spełniła roszczenie powoda w terminie wyznaczonym przez powoda. Wskazano, że wysokość kosztów odzyskiwania należności nie może

być dowolna a sam koszt działań windykacyjnych musi pozostawać w adekwatnym związku przyczynowym, gdyż zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania.

W replice powód podtrzymał w całości żądanie pozwu oraz wszystkie podniesione w pozwie twierdzenia.

W uzasadnieniu wskazano, że w ww. postępowaniu sądowym nie rozstrzygnięto o roszczeniu powoda, którego dotyczy przedmiotowe postępowanie, bowiem powód nie dochodzi od pozwanej zwrotu kosztów procesu sprawy zakończonej, więc nie ma podstaw do odrzucenia pozwu. Podniesiono, iż powód dochodzi zwrotu kosztów windykacji, gdyż strona pozwana nie dokonała na rzecz powoda dobrowolnej zapłaty, powód był zmuszony do skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Podniesiono, iż oprócz kosztów zastępstwa procesowego, powód w celu dochodzenia swoich należności, poniósł dodatkowe koszty z tytułu wynagrodzenia prowizyjnego, które wynikało z umowy. Wskazano, iż roszczenie powoda dotyczy kosztów windykacji, w tym na etapie windykacji polubownej poprzedzającej złożenie pozwu w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem. Podniesiono, iż niezależnie od podstawy prawnej jaka będzie miała zastosowanie w sprawie, to roszczenie powoda jest w pełni uzasadnione, bowiem powód poniósł szkodę w wyniku działań strony pozwanej. Pozwana nie wykonała swoich zobowiązań umownych, co spowodowało konieczność podjęcia działań windykacyjnych tak na etapie sądowym jak i przedsądowym. Na koszty te miało się składać wynagrodzenie pełnomocnika z tytułu zastępstwa procesowego oraz prowizja od wyegzekwowanej kwoty, która stanowiła wynagrodzenie firmy windykacyjnej. Poniesione w ten sposób koszty są konsekwencją niewykonania zobowiązania umownego przez pozwaną. Jako podstawę prawną powołano art. 471 k.c.

Postanowieniem z dnia 1 września 2022 roku Sąd odmówił odrzucenia pozwu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. zawarł z V. L. Towarzystwo (...) z siedzibą w W. umowę, której treść została potwierdzona polisą nr (...) datowaną na 19 grudnia 2013 roku, ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ze składką regularną (...).

(okoliczności bezsporne, a nadto: polisa – k. 58)

(...) S.A., a Usługi Budowlano- (...) -Wykonawcze A. K. w dniu 2 marca 2016 roku zawarto umowę.

Zgodnie z § 1 ust. 2 przedmiot umowy stanowi udzielanie konsultacji prawnych z dziedzin związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (z wyłączeniem dziedzin wymienionych w ust. 4.1 do 4.4.) oraz udzielanie informacji finansowych.

Klient na podstawie Zlecenia Odrębnego może zlecić wykonanie innych usług prawnych, w szczególności: bezpośredni udział w negocjacjach i rokowaniach; zastępstwo prawne w postępowaniach przed sądami powszechnymi, organami administracji, organami ścigania; obsługę prawną z zakresu zamówień publicznych, doradztwa podatkowego, postępowania karnego i karnoskarbowego; obsługę prawną z zakresu praw na dobrach niematerialnych (§1 ust. 4-4.4.).

W § 2 ust. 1 wskazano, iż z tytułu świadczenia usług oznaczonych w § 1 ust. 2 K. przysługuje wynagrodzenie zgodne z tabelą opłat, w tym abonament miesięczny – 99 zł oraz prowizja za skuteczną windykację polubowną – 6,9 %. Za skuteczną windykację na etapie postępowania sądowego lub egzekucyjnego K. przysługuje prowizja w wysokości dwukrotności prowizji należnej K. na etapie polubownym (§2 ust. 3). Z dniem przekazania zlecenia windykacyjnego każde zmniejszenie wierzytelności klienta (m.in. zapłata, potrącenie, zwrot towaru, rozliczenie barterowe, cesja wierzytelności) traktowane jest jako efekt pracy K. i stanowi podstawę do naliczenia prowizji wskazanej w § 2 ust. 1 i 3. Prowizja jest naliczana od kwoty całej wierzytelności objętej przekazaniem do K. zleceniem wraz z należnościami ubocznymi i należna jest również przez 3 miesiące od dnia zakończenia obsługi zlecenia (§2 ust. 9).

(okoliczności bezsporne, a nadto: umowa – k. 13-13v.)

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla W. M.w W. z 20 czerwca 2017 roku w sprawie o sygn. akt II C 4640/16 z powództwa A. K. przeciwko V. L. Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W. zasądono od pozwanej na rzecz powoda kwotę 9 504,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty. W pozostałej części powództwo oddalono. Zasądono nadto od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2 293 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1 800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z 30 maja 2018 roku, w sprawie o sygn. V Ca 530/18, Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację strony pozwanej od w/w wyroku i zasądził od strony pozwanej na rzecz A. K. kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

(okoliczności bezsporne, a nadto: wyroki – k. 14 i 60)

Pismem datowanym na 6 czerwca 2018 roku A. K. reprezentowany przez pełnomocnika, wezwał V. L. Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. do zapłaty kwot wynikających z ww. orzeczeń (9 504,60 zł wraz z odsetkami od 24 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty, 2 293 zł i 900 zł) w nieprzekraczalnym terminie 3 dni liczonymi od dnia doręczenia pisma.

W dniu 14 czerwca 2018 roku V. L. Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. dokonała dwóch przelewów na kwotę 10 817,02 zł oraz 3 193 zł. Beneficjentem rachunku był K. Kancelaria Prawa Gospodarczego.

(okoliczności bezsporne, a nadto: wezwanie – k. 16 i 59; potwierdzenia dokonania przelewu – k. 18-19)

(...) S.A. wystawiła w dniu 15 czerwca 2018 roku na rzecz Usługi Budowlano- (...) -Wykonawcze-A. K., FV nr (...) na łączną kwotę 4 536,08 zł (w tym 23% VAT).

Faktura opiewała na usługi: koszty adwokackie w trakcie postępowania sądowego w wysokości 2 700 zł oraz prowizja od odzyskanych kwot w trakcie postępowania sądowego w wysokości 13,8% od kwoty 10 817,02 zł przeciwko (...) Spółka Akcyjna w wysokości 1 836,08 zł.

(okoliczności bezsporne, a nadto: FV – k. 15)

Pismem datowanym na 10 maja 2019 roku w imieniu Usługi Budowlano- (...) -Wykonawcze-A. K. wezwano V. L. Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W. do natychmiastowej zapłaty kwoty 4 536,08 zł wraz z odsetkami od dnia wymagalności do dnia zapłaty. Pismo zostało odebrane w dniu 13 maja 2019 roku.

Kolejnym pismem datowanym na 22 grudnia 2020 rok w imieniu A. K. wezwano do natychmiastowej zapłaty V. L. Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W., w związku z nieuregulowaniem zobowiązań w kwocie 4 536,08 zł; Faktury VAT pozycja nr 2 wystawionej na kwotę 1 836,06 zł. Wskazano, że pozycja nr 2 dotyczy pobranej prowizji od odzyskanych kwot w trakcie postępowania sądowego od kwoty 10 817,02 zł. (sygn. II C 4640/16).

(okoliczności bezsporne, a nadto: wezwania – k. 20 i 24; wydruk ze strony śledzenia przesyłek – k. 22)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane w jego opisie dokumenty. Wynikające z nich okoliczności faktyczne nie były kwestionowane przez żadną ze stron, również i Sąd działając w tym zakresie ze urzędu nie dopatrywał się w nich niczego, co uzasadniałoby powzięcie wątpliwości odnośnie ich wiarygodności i mocy dowodowej. Należy dodać, że okoliczności bezsporne w ogóle nie wymagały wykazywania ich prawdziwości za pomocą dowodów zgodnie z treścią art. 229 - 230 k.p.c. albowiem zostały przez strony wprost przyznane, bądź też nie zostały zaprzeczone, co zostało przez Sąd ocenione na zasadzie powołanych przepisów.

Postanowieniem z 28 marca 2022 roku tut. Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. postanowił pominąć wnioski stron o dopuszczenie dowodu z zeznań stron, uznając iż fakty, które miały być tym dowodem wykazane nie są sporne, a w sprawie nie ma już niewyjaśnionych faktów istotnych dla rozstrzygnięcia (art. 299 k.p.c.).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo należało oddalić.

W ocenie Sądu, koszty wynikające ze zlecenia podmiotowi trzeciemu windykacji roszczenia, sprowadzające się do prowizji, mogą co do zasady podlegać zaliczeniu w ramach szkody wynikającej z niewykonania czy nienależytego wykonania zobowiązania, pod warunkiem jednakże, że koszty te są celowe (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2019 roku, w sprawie o sygn. akt III CZP 48/19). Powyższy pogląd został co prawda przedstawiony na kanwie stosunków gospodarczych, ale niewątpliwie może mieć także co do zasady przełożenie na sprawy konsumenckie.

Powód jednakże nie udowodnił ani zasadności kwoty poniesionej z tego tytułu na rzecz spółki windykacyjnej, ani by poniesienie tej kwoty było celowe z punktu widzenia obowiązków powoda związanych z dochodzeniem szkody.

W pierwszej kolejności wyjaśnić, choćby skrótkowo jednakże należy pomimo, że postanowienie o odmowie odrzucenia pozwu nie zostało zaskarżone, iż koszty sądowe zasądzone w ramach sporu głównego dotyczącego zawartej między stronami umowy ubezpieczenia, są czymś innymi niż koszty windykacji. Mogą wchodzić w zakres kosztów windykacyjnych, lecz nie wszystkie koszty windykacji mogą być zaliczone do kosztów procesu. Ewentualne wydatki czy koszty poniesione przed rozpoczęciem sporu sądowego, nie związane bezpośrednio z dochodzeniem należności przed Sądem (czyli inne niż opłaty sądowe i wydatki sądowe, czy wynagrodzenie ustanowionego w sprawie pełnomocnika) nie mogą być przedmiotem rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Tym samym żądanie zasądzenia zwrotu owych kosztów windykacyjnych innych niż związanych bezpośrednio ze sporem Sądowym, nie mogło być uznane za objęte *res iudicata* i podlegać odrzuceniu.

Przechodząc więc do merytorycznej oceny zasadności roszczenia w pierwszej kolejności zauważyć należy, że podstawą do poniesienia na rzecz windykatora przez powoda jakichkolwiek kwot związanych z umową ubezpieczenia zawartą ze stroną pozwaną, nie mogła być dołączona do pozwu umowa, gdyż ta obejmowała jedynie obsługę prawną powoda w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Roszczenie wobec ubezpieczyciela związane zaś było z działaniem powoda jako konsumenta. Tym samym, decyzja powoda o wypłacie windykatorowi prowizji z tego tytułu nie miała umocowania w umowie dołączonej do pozwu, a zatem nie było zasadne obciążanie tymi kosztami strony pozwanej. W sprawie nie przedstawiono przy tym twierdzeń, by podstawą tą mogło być jakiegokolwiek inne, dodatkowe porozumienie pomiędzy powodem a windykatorem. Już zatem tylko z tego powodu powództwo należało oddalić.

Oczywistym przy tym było, że zastosowania w sprawie niniejszej nie znajdzie art.10 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 403), gdyż powód nie występował tu jako przedsiębiorca.

Jedynie uzupełniająco więc wyjaśnić jeszcze należało, że nawet gdyby przyjąć, że doszło tu do jakiegoś dorozumianego zawarcia umowy o windykację (choć takich twierdzeń nie przedstawiono) na mocy której windykator na takich samych zasadach jak to określono w umowie z powodem – przedsiębiorcą, działałby na rzecz powoda – konsumenta, to powód nie zdołał wykazać, by zakres czynności podjętych w tej sprawie przez windykatora i rodzaj obowiązków powoda związanych z dochodzeniem należności, pozwalał na przyjęcie, że poniesienie wydatków we wskazanej kwocie na rzecz windykatora, było celowe. Jak wynika bowiem z twierdzeń powoda, dochodzona umówiona prowizja miała obejmować poza kosztami związanymi ze sprawą przed Sądem (już zapłaconymi) także koszty poniesione przez powoda na etapie windykacji polubownej, przedsądowe. Czynności te nie zostały jednakże w żadnym miejscu opisane, a więc tym bardziej nie wykazano, by jakiegokolwiek przedsądowe czynności windykacyjne zostały podjęte. Jedynym więc wykazanim działaniem windykatora na rzecz powoda (z wyłączeniem czynności przed Sądem, za które wynagrodzenie zostało już przez Sąd przyznane i wypłacone przez powoda windykatorowi) było wysłanie wezwania do zapłaty z dnia 6 czerwca 2018 roku, po uprawomocnieniu się wyroku, na które to wezwanie strona pozwana niezwłocznie odpowiedziała dokonując wypłaty (prawomocny wyrok zapadł dnia 30 maja 2018 roku, a do zapłaty doszło 14 czerwca 2018 roku). W ocenie Sądu do wypłaty doszło w rozsądnym terminie po uprawomocnieniu się orzeczenia (wraz z odsetkami), a wezwanie do zapłaty wystosowane przez windykatora nie miało w tym zakresie istotnego znaczenia. Co więcej, czynności taka jak wezwanie do zapłaty, po uprawomocnieniu się wyroku, nie wymaga specjalnych umiejętności i nie jest nadto uciążliwa, toteż nie uzasadnia zlecenia tej czynności windykatorowi, przy

akceptacji tak wygórowanego wynagrodzenia za dokonanie tej czynności jak wskazane w pozwie 13,8% świadczenia. Powód mógł oczywiście powierzyć dokonanie tej czynności podmiotowi trzeciemu, niemniej czynił to na swój koszt i w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy, brak było podstaw dla przyjęcia, by koszt ten był celowy dla uzyskania świadczenia.

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu (art. 98 § 1 k.p.c.), obciążając nimi w całości powoda. Na zasądzoną sumę 917 zł składała się opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika strony pozwanej – radcy prawnego w stawce minimalnej w wysokości 900 zł, ustalonej zgodnie z przepisem § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 t.j. ze zm.).

Przy tym na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. od powyższej kwoty zasądzono odsetki ustawowe za opóźnienie za czas od uprawomocnienia się wyroku do dnia ich zapłaty.

Mając to wszystko na względzie, Sąd orzekł jak w sentencji.

Z/ (...)